10వ తరగతి - పాఠాల వివరాలు   తెలుగు - ప్రథమభాష

క్ర.సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	వ్యాకరణాంశాలు/రిమార్కులు
1.	త్యాగశీలం	పురాణం (ప్రాచీన పద్యం)	బమ్మెర పోతన	భాగవతం అష్టమ స్కంధం నుండి ఆడిన మాట తప్పకుండా దానం చేసి తన 'దానశీలం' నిరూపించుకొన్న బలి చక్రవర్తి కథ.	**వ్యాకరణాంశాలు** **అ) పునశ్చరణ** i) సంధులు • సవర్ణదీర్ఘ సంధి • గుణ సంధి • యణాదేశ సంధి • అత్వ సంధి • ఇత్వ సంధి • ఉత్వ సంధి • సరళాదేశ సంధి • గసడదాదేశ సంధి ii) సమాసాలు • తత్పురుష • కర్మధారయ • ద్విగు • ద్వంద్వ • రూపక • సంభావనా పూర్వపద కర్మధారయం iii) అలంకారాలు • అంత్యానుప్రాస • వృత్త్యనుప్రాస iv) ఛందస్సు • ఉత్పలమాల • చంపకమాల • శార్దూలం • మత్తేభం • తేటగీతి
2.	భాషాభిమానం	భాషావ్యాసం	డా॥ సామల సదాశివ	డా॥ సామల సదాశివ తన స్వీయ అనుభూతులతో రాసిన 'యాది' నుండి 'ఎవరి భాష వాళ్ళకు వినసొంపు' వ్యాసం.	
3.	తెలంగాణ వీరుల ప్రాశస్త్యం	ఆధునిక పద్యం	డా॥ దాశరథి కృష్ణమాచార్య	'దాశరథి సాహిత్యం' ఒకటవ సంపుటిలోని 'రుద్రవీణ' నుండి గ్రహించిన 'వీర తెలంగాణ'.	
4.	పర్యావరణం, పల్లె చిత్రణ	కథానిక	డా॥ పాకాల యశోదారెడ్డి	NBT వారు ప్రచురించిన 'యశోదారెడ్డి ఉత్తమ కథలు' గ్రంథం నుండి పల్లెల్లో వస్తున్న మార్పులను తెలియజేప్పే 'కొత్తబాట' కథానిక.	
5.	సామాజిక స్పృహ	వచన కవిత	అలిశెట్టి ప్రభాకర్	'అలిశెట్టి ప్రభాకర్ కవిత' అనే గ్రంథంలోని 'సిటీలైఫ్' మినీ కవితలలో కొన్నింటితో కూర్చిన 'నగర గీతం' పాఠం.	
6.	స్ఫూర్తి, సంఘసేవ	జీవితచరిత్ర	కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్	భాగ్యరెడ్డి వర్మ కుమారుడైన ఎం.బి. గౌతమ్ రచించిన 'భాగ్యరెడ్డి వర్మ జీవిత చరిత్ర' గ్రంథం నుండి కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ రాసిన వ్యాసం 'భాగ్యోదయం'.	
7.	నైతిక, ఆధ్యాత్మిక విలువలు	శతకం	శతక కవులు - యథావాక్కుల అన్నమయ్య, ధూర్జటి, ఎలకూచి బాలసరస్వతి, కంచర్ల గోపన్న, శేషప్పకవి, గుమ్మన్నగారి లక్ష్మీనరసింహ శర్మ, నంబి శ్రీధరరావు, గడిగె భీమ కవి	సర్వేశ్వర, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, మల్లభూపాలీయం, దాశరథి, నరసింహ, విశ్వనాథేశ్వర, శ్రీలొంక రామేశ్వర, వేణుగోపాల శతకాల నుండి 8 పద్యాలు	

10వ తరగతి - పాఠాల వివరాలు **తెలుగు - ప్రథమభాష**

క్ర.సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	వ్యాకరణాంశాలు
8.	తెలంగాణ ఆవిర్భావం	సంపాదకీయ వ్యాసం	సమస్తే తెలంగాణ పత్రికలోని సంపాదకీయ వ్యాసం	2014, జూన్ 2వ తేదీన తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ సందర్భంగా 'నమస్తే తెలంగాణ' దిన పత్రికలో వచ్చిన సంపాదకీయ వ్యాసం 'లక్ష్యసిద్ధి'.	v) వ్యాకాలు • ప్రత్యక్ష వాక్యం • పరోక్ష వాక్యం • కర్తరి వాక్యం • కర్మణి వాక్యం • సామాన్య, సంయుక్త, సంశ్లిష్ట వాక్యం, వాక్యాలను వ్యవహార రూపంలోకి మార్చడం. **ఆ) పరిచయ వ్యాకరణాంశాలు** i) సంధులు • త్రిక సంధి • రుగాగమ సంధి • వృద్ధి సంధి ii) సమాసం • బహువ్రీహి iii) ఛందస్సు • ఆటవెలది • సీసపద్యం iv) అలంకారం • ఛేకానుప్రాసం • రూపక • అతిశయోక్తి • స్వభావోక్తి • శ్లేష v) ప్రత్యక్ష, పరోక్ష కథనం **రిమార్కులు** 1. పాఠ్యపుస్తకం ముందు కవర్‌పేజి లోపల తెలంగాణ వైభవాన్ని చాటిచెప్పే రావెళ్ళ వేంకట రామారావు గేయం ఉండాలె. 2. పాఠ్య పుస్తకం వెనుక కవర్ పేజీ లోపల ఈ పుస్తకాన్ని ఎట్లా ఉపయోగించుకోవాలో, అభ్యాసాలు ఎట్లా చేయాలో తెలుపుతూ విద్యార్థులకు సూచనలు ఇవ్వాలె.
9.	మానవీయ విలువలు	గజల్	డా॥ సి. నారాయణ రెడ్డి	డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి సమగ్ర సాహిత్యం నుండి జీవన విలువలు తెలుపుతూ విజయాన్ని సాధించాలని సందేశమిచ్చే 'జీవన భాష్యం' గజల్.	
10.	తెలంగాణ సంస్కృతి, వైభవం	చారిత్రక వ్యాసం	ఆదిరాజు వీరభద్రరావు	ఆదిరాజు వీరభద్రరావు తెలంగాణ వైభవాన్ని తెలుపుతూ రాసిన 'మన తెలంగాణము' అనే వ్యాస సంపుటి నుండి చారిత్రక విశిష్టత కలిగిన 'గోలకొండ పట్టణము' వ్యాసం.	
11.	మానవ స్వభావం	కావ్యం (ప్రాచీన పద్యం)	శ్రీనాథుడు	'కాశీఖండము'లోని సప్తమాశ్వాసం నుండి మానవ స్వభావాన్ని తెలిపే వ్యాసుని కోపం గురించి 'భిక్ష'.	
12.	పఠనాభిలాష	ముందుమాట/ పుస్తక పరిచయం	గూడూరి సీతారాం	NBT వారు ప్రచురించిన 'నెల్లూరి కేశవస్వామి ఉత్తమ కథలు' సంపుటి నుండి గూడూరి సీతారాం రాసిన పీఠిక 'భూమిక'.	

10వ తరగతి - పాఠాల వివరాలు తెలుగు - ప్రథమభాష

* ఉపవాచకం

క్ర.సం.	ప్రధానాంశం/ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	కవి / రచయిత	సూచిత పాఠ్యాంశాలు	వ్యాకరణాంశాలు
1.	భారతీయ సంస్కృతి, విలువలు	ఇతిహాసం (వచనము)	వాల్మీకి	అమ్మానాన్నల అనురాగం, పుత్రుల అభిమానం, సోదరప్రేమ, భార్యాభర్తల సంబంధం, గురుభక్తి, శిష్యధర్మం, స్నేహం, వినయం, జీవకారుణ్యం మొదలైన విలువలను ప్రతిబింబించే ఆదర్శ మహాకావ్యం వాల్మీకి రామాయాణం. దానికి సంక్షిప్త రూపం మన ఇతిహాసం - రామాయణం.	3. పాఠాలన్ని పూర్తియిన తరవాత పుస్తకం చివరలో పదవిజ్ఞానం శీర్షికతో అర్థాలు, పర్యాయ పదాలు, నానార్థాలు, వ్యుత్పత్త ర్థాలు, ప్రకృతి, వికృతులు, పాఠాలకు సంబంధించి విశేషాంశాలు ఉండాలె. 4. బోధనా పీరియడ్ల దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రతిపాఠాన్ని విభాగాలుగా విభజించాలె. ప్రతి విభాగంలో పిల్లలను ఆలోచింపచేసేటందుకు ఆలోచించండి. చెప్పండి. ప్రశ్నలు ఇవ్వాలె. 5. ప్రతి పాఠం వెనుక సామర్థ్యాల ఆధారంగా అభ్యాసాలు ఉండాలి. అట్లాగే ప్రతి పాఠానికి ఒక ప్రాజెక్టు పని ఇవ్వాలె. ప్రతి పాఠం చివర సూక్తి ఉండాలె. 6. పాఠ్యపుస్తకంలో స్థలం వృధా కాకుండా చదువండి. తెలుసుకోండి. శీర్షికతో తెలంగాణ గర్వించదగిన పరిశోధకుడు శాసనాల శాస్త్రి. బి.ఎన్.శాస్త్రి, జానపద కళారూపం 'ఒగ్గుకథ', రవీంద్రుని గీతాంజలి గురించి వివరాలు ఇవ్వాలె. అట్లాగే మీకు తెలుసా? శీర్షిక కింద దాశరథి అగ్నిధార, నియాన్ దీపాలు, 1969 ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం